

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIII. Josephus nondum agnitus, suorum fami succurrit. Famis, &
omnium malorum causa peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

quit, cuiusdam amici langnor admonuit, optimos esse nos dum infirmum sumus. Quem enim infirmum aut avaritia, aut libido sollicitat? non amoribus servit, non appetit honores, opes negligit & quantulumcunque, ut relicurus, satis habet: tunc seos, tunc hominem se esse meminit: invidet nemini, neminem miratur, neminem despicit, ac ne sermonibus quidem malignis aut attendit, aut alitur; balnea imaginatur & fontes. Hæc summa curarum, summa votorum, mollèmq; in posterum & pinguem si contingat evadere, hoc est, innoxiam beatamque destinat vitam. Possùm ergo, quod pluribus verbis, pluribus etiam voluminibus Philosophi docere conantur, ipse breviter tibi mihiq; præcipere, ut tales esse sani perseveremus, quales nos futuros proficemur infirmi. Exhortatio prorsus Christiana. Certè libidinum perulantia non infestat, cum dolores sæviunt in corpus, nec gula remulenti suadet, cum nauseat stomachus, & necessariam quòque alimoniam recusat. Piget lascivire, cum pene etiam raderet vivere. Insignem secum modestiam auferit morbus, cogitq; aperire oculos inter vitia clausos.

3. Mūdum mundiq; fallacias perspicimus, cum afflictionis fel in oculis sentimus. Mundus est vanus: P^{sal.} 4. v. 3. Fallax.

Instabilis.

Amarus. Deut. 6. 32. vers. 32. Abdalomus apud Curtium l. 3. hist. 6. 2. Hic interrogatus, quā patientiā inopiam tulisset: Vinā, aiebat, eodem animo regnum pati posse.

Malus. 1. Ioan. 6. 5. vers. 19.

III. Mūdum etiam, Mundiq; fallacias perspicimus, cum afflictionis fel in oculis sentimus. E placitis philosophorum est: Sensibile supra sensum positum non facit sensationem: Non probè cernitur, quod oculo nimirum admovetur. Cūm omnis pene affectus noster in Mundum tendat, vafritiem & astus Mundi non satis perspicimus. Hinc malè ignoramus, quā ille vanus, fallax, instabilis, amarus, nequam & malus sit. Vanus est, teste regio psalte: *Fili hominum: usquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem?* Mundum putatis serium cūm ridet, & dona spargit: merus lusus est, dat ut iterum rapiat, & datis plura. Fallax est, Nam pollicitis dives plurima promittit, non stat promissis. Tres Italæ civitates, Urbinum, Senæ, Ferraria, Eugenum IV. Pontificem summum magnis precibus convenerunt, ut Senensis Bernardinus sibi daretur Episcopus. At vir sanctus oblatas tres mitras constantè respuit, valde veritus ne quid mundane vanitatis lateret in mitrâ. Hinc sibi tutius fore censuit, mitram pede calcare quā capite gestare. Non fidit Mundo, quisquis novit Mundum. *Instabilis est, Vir opulentus, & principum favore magnus à nonneminè interrogatus est: Quid ad omnem fortunam sibi deesse iudicaret? Ille prudenter, Clavum, inquit, unicum, quo fortunam mihi tam propitiam & blandientem affigam, ne avolet. Sed hæcenus hic clavus nusquam est repertus. Amarum est Mūdus, quod Deutero nomii liber adumbrans: *Vva fellis, vva eorum, inquit, & horum amarissimus.* Ajunt olitorem cūm ad sceptrum & diadema vocaretur, interrogatum, quā tandem fortunam priorè tolerare potuisset? Hoc potius, aiebat, interrogate, quomodo recens oblatam sim toleraturus. Jamque capite coronam recipiens: O gravem, inquit, pileum, & speciosum magis, quā delectabilem: sub te amaroris plurimum lateret. Talis est omnis Mundanus favor & honor. Mundus feculentis amaritudinibus refertissimus, quas tunc experimur maximè, cūm videmur suavissimè haberi. Ostentat Mundus poma mitia, pira dulcia, sed ingerit agrestia, & acerba. Quæ Heliodorus flagellatus, Aman suspensus, Absalon confossus, & similes alii probè gustarunt. Malus denique Mundus est. Quod apertissimè Joannes pronuntiat: *Mundus totus in maligno positus est.* Pessimus certè pannus est, cuius nec unicum quidem filum numeraveris bonum. Ægyptus, Sodoma, Babylon germana Mundi imago. E fraudibus & nequitiiis facilè Mundus noscitur. Hæc autem tunc maximè vera credimus, eaque velut oculis subjecta cernimus, cūm mætores & curæ, cūm morbi & dolores, cūm paupertas & injuria, cūm obsecrationes & calumniæ premunt, anguntque. Et ecce tunc videmus, cūm erumnarum fel urit oculos.*

A Pologi veteris hæc est narratio. Duo sunt Joviolia, melle unum, alterum felle plenum. E priorè stillat gustarim dulcis, & rorulentus liquor, veluti cūm olitor per hydræ minuta foramina irrorat plantas; ex altero fellis imbres largi defluunt. Sentimus equidem, quā liberaliter sese in nos egurgitet hoc dolium; undique compluimur nimbis felleis, cūm interim vix pauca in nos mellis guttulæ delabuntur. Signum bonum hæc sentiri: modò referentur oculi nostri, modò sciamus distantiam servitutis Dei, & servitutis regni terrarum. Discamus noscè, quid sit servire Deo, quid Mundo. Fateamur interim, quod Iosephi fratres: *Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, Christum.* Sed apologo profano, sacrum atque, quem Damascenus narrat.

B Monoceros, seu, Unicornis insequeretur hominem fugientem. Hæc eum fuga rapuit in altam foveam. In hanc dum præceps ruit, in ipso lapsu excrecentem è veteri muro arbusculam apprehendit, & lapsum attingens sustentavit. Dum in arbusculâ hæret anceps vitæ, in imâ foveâ hiantem cernit draconem, & è muro quatuor aspides diversis locis promicantes, duos etiam mures conspiciat, album & nigrum, qui arbusculam illam assidue moribus convellerent. Sed ille periculorum omnium horum contemptor, ex arbusculâ reliquias apum, mellis aliquid stillare animadvertit. Inexpectatâ hæc dulcedine illectus miser, oblivisci cœpit, & ferocissimæ bellæ insequentis, & draconis in imo insidiantis, & aspidum è pariete imminuentium, & murium arbusculam corrodentium, & veluti rerum omnium securus mellis stillas incepit lingere. Atque hoc vitæ nostræ vera effigies est. Unicornis, mors est; fovea, Mundus; Arbor, Vita; Mures, nox & dies vitam consumentes; Aspides, elementa nostri corporis: uno nimirum excedente, actum de vitâ; Draco, diabolus semper in insidiis excubans; Mel, facta dulcedo Mundi. O ter miser, qui hæc fatali melligine tracti, & cælum, & inferos, & Deum, & seiplos obliviscuntur! Hi tales nihil vident, nisi quod proximum est oculis mel.

Agamus igitur Deo gratias, quando ærumnarum fel sic oculorum nostrorum aciem instaurat, ut cernamus Unicornem, geminòq; mures, ut horreamus draconem, quatuorve aspides, ut fugiamus foveam, totque in ea latitantes hostes. Bene homini quantumvis calamitoso, cui licet dicere: *Ecce nunc video.* Et ideo tanti mel Mundi non emò; suavius celsurè possum. Quæcunq; patior, meritò patior, quia peccavi in fratrem meum Christum Dominum. Sed placabilis Iosephus, exorabilis Christus; modò placandi opportunum tempus non negatur. In promptu est gratia poscenti.

CAPUT XIII.

Iosephus nondum agnitus suorum fami succurrit. Famis & omnium malorum causa peccatum.

A T illi portantes frumenta in asinis suis profecti sunt, Gen. 42. apertòq; unus sacco, ut daret jumento pabulum in diversorio, contemplatus pecuniam in ore sacculi, dixit fratribus suis. Reddita est mihi pecunia, en habetur in sacco. Et obstupescit turbatq; mutuo dixerunt: *Quidnam est hoc, quod feci nobis Deus? Veneruntque ad Iacob patrem suum in terram Chanaan, & narraverunt ei omnia, que sibi accidissent, dicentes: Locutus est nobis Dominus terra durè, & putavit nos exploratores esse Provincia. Cui respondimus: Pacifici sumus, nec ullas molimur insidias. Duodecim fratres uno patre geniti sumus: unus non est super, minimus cūm patre nostro est in terrâ Chanaan.*

naam: Qui ait nobis: Sic probabo, si pacifici sitis. Fratrem vestrum unum dimittite apud me, & cibaria domibus vestris necessaria sumite & abite, fratremque vestrum minimum adducite ad me, ut sciam quid non sitis exploratores. & istum, qui tenetur in vinculis recipere possitis: ac deinceps, quæ vultis, emendi habeatis licentiam. His dictis cum frumenta essenderent, singuli repererunt in ore saccorum ligatas pecunias, exterritiq; simul omnibus, dixit pater Jacob: Absque liberis me esse fecistis, Joseph non est super, Simeon tenetur in vinculis, & Benjamin auferetis: in me hæc omnia mala reciderunt. Cui respondit Ruben: Duos filios meos interfice, si non reduxero illum tibi: trade illum in manu meâ, & ego eum tibi restituum. At ille: Non descendet, inquit, filius meus vobiscum: frater ejus mortuus est, & ipse solus remansit: si quid ei adversitatis acciderit in terra, ad quam pergitis, deducetis canos meos cum dolore ad inferos.

Retento Simeone in vinculis ceteri fratres Josephi abierunt emptum triticum, jumentorum operâ reverturi in patriam. At in primo itineris diversorio, cum pabulum jumentis offenderent, in unius sacco frumentario, qui tunc solvebatur, inventa simul est pecunia. Obtusæ hæc omnes utramque hanc mercem retulerunt patri, & quidquid interea gestum, narrare orsi: Alperè, inquit, Ægypti princeps nobiscum locutus est, perinde si exploratores venissemus. Nos respondere contra; pacificos adesse, ne infidiarum quidquam moliri, duodecim fuisse fratres, uno parente genitos, ex his unum naturâ convenisse, natu minimum remansisse cum patre in Chanaan regione. Mox ille voces nostras excipiens: Facile, ait, probavero, quæ fides dictis vestris habenda sit. Unum è vobis hic retinebo in pignus, vos ceteri abite, & triticum inferte patriæ; mox germanum natu minimum huc adducite: inde colligam vos exploratores non esse. Ita obfidem reddam, faciàmque vobis licentiam, quæ placuerit, emendi. His dictis cum omne frumentum effunderent, in saccorum summo singuli pecunias non sine terrore repererunt. At verò Jacob: In me unum, inquit, hæc omnia mala recidunt. Ita violenter orbor liberis. Joseph interit, captivus est Simeon, & Benjamin auferetis. In me solum hæc faba caditur: Cui Ruben: Geminos, inquit, filios meos tibi oppignero; interfice illos, nisi Benjaminum huc tibi stitero; Mthum committe, & hospitem reducam. At Jacob obfirmati animi: Benjaminum, inquit, non dimitto. Mortuo Joseph hic mihi unus relictus est solatio. Si & hunc cogere dimittere, & ei adversi aliquid in via contingeret, cani mei præ doloribus defluerent ad sepulchrum. E dictis unum alterumve manipulum ligemus.

I. Dux omnium virtutum prudentia. De hac unâ virtute multa dixi & scripsi annis superioribus. Velim hæc tuo bono, mi Lector, in lucem dare. Sed aliæ atque aliæ scriptiones præveniunt. Si vires & vitam aspiret Deus, Prudentiam typis depictam cernes. Joseph prudentissimus fratres suos extrema meritis feriebat sed parente manu, verbis moderatis; ut emendaret, non ut vulneraret; percussit eos aliquantulum, ore, quàm animo asperiore.

II. Famis & omnium malorum causa peccatum. Atque istud jam falius explicabimus.

§. I.

Annos, quibus hæc scribo, infelices & ærumnosos vocamus, nec immeritò. Sed erramus certè, si putemus nos vinitoribus illis similes, qui aiebant, se tolerasse pondus diei & ætus. Nam si terræ sterilitatem, bella, pestilitatem horum annorum conferamus ad elapsa retro tempora, simul etiam futura prospiciamus, ludum jocumque dicemus nostra hæc præsentia. Ferit Deus nos non pugno, sed planâ manu, aut betulis jam detritis, ut parvuli solent à parentibus objurgari misericordiam ferulâ. Calamitates multò majores olim extiterunt. Ævo Josephi, fames omnem terram vehementer pre-

mebat. Sub Honorio Imperatore, quo Zosimus narrat, Romæ tanta caritas & raritas omnium annonæ fuit, ut homines hominibus jam imminerent, & in circo palam audita sit illa vox, *none precium humana carni*. Castaneæ pro frumento contolutæ, & in panem qualemcunque coactæ. Procopius, & ex eo Baronius narrant Justiniani Caesaris ævò, Gothis Italian vastantibus, eam famis tyrannidem lævisse in solo Picenorum agro, ut quinquaginta millia hominum fame sine mortui. Duæ mulieres septemdecim viros in somno, occiderunt & eorum carnes pararunt in epulas quotidiani victus. Decimus octavus pariter jugulandus letales insidias prævertit, occiditque ambas.

Josephus ex Hebræis Græci scriptor memotat Hierosolymis ab hoste cinctis, veteramenta calceorum, zolynarum, scutorum aliquantulum lixata & in cibum apposita; fenum ut equos vorasse, ne ab humanis carnibus temperasse; fumentum è stabulis undique in alimentum humanum erutum. Horresco referens, annonæ caritatem ita incensam fuisse, ut homines manus eade in seiplos sint grassati ob victus inopiam. Eò autem progressa est fames, ut in ulum veras sint non solum carnes humanas, sed humana etiam excrementa. Reperti hinc illinc mortui, quorum ore semelsum exibat gramen, quod dum evellerent defectis viribus conciderunt exanimis. Sigismundus Sarmosaghius vir illustis, fide dignus testis, cum iter faceret in Transilvaniâ, delatus est ad pagum funeribus exhaustum, in quo puerulum novennem reperit juxta cadaver, cujus non nisi caput & extremæ manus, pedesque restabant; cetera canes jam absumplerant. Quæsit Sarmosaghius: Cujus hoc esset cadaver? Ad quæ puerulus: Matris meæ, inquit, fame mortuæ. Hanc canes cæperunt lacerare; me fames adægit, ut etiam aliquid inde sumerem, nam pæne cæcor fame. Malo quidam malum rabies edendi, quæ matrem jubet redire in suamet viscera.

Joannes Mariana scriptor elegans Hispanarum rerum testatur, ævo regis Hadis, tantam in Hispaniâ fuisse siccitatem, ut aquæ omnes, ipsique fontes exaruerint; idque annis viginti sex durasse. Quâ tempestate soli duo fluvii Bætis & Iberus aliquid aquæ retinuerunt. Agri hiantes & fissi, quia potum non accipiebant, nullum reddebant pabulum. Eduliorum omnium inopia ubique summa, tam pecora, quàm homines acervatim fame strique necabantur. Qui spirarunt etiamnum & aliquid animæ traxerunt, tam exhaustis erant viribus, ut aliò fugere non possent. Hispania solitudo erat horrida, totis familiis per tot funera extinctis. Sterilitatem secuti sunt venti, qui arbores stirpius evulserunt.

Quid, quæso, sibi vult Deus supplicis tam longè latèque deditis: Si Basilio & Hieronymo credimus, Fames flagellum est à Deo propter peccata. Mitissimum hoc puniendi genus est: nam plerumque ira temperatur à bono Deo, ut inter pœnas deprecari liceat culpas. Hæc quidem supplicia sunt, sed temporis, non æternitatis.

Peccatum miseriarum omnium & calamitarum causa. Melius mori, quàm peccare. Imò melius mori milles, quàm vel semel peccare. Siquidem letale peccatum tam pœnâ temporis, quàm æternitatis plectitur. Liceat hoc peccati genus volante penicillo leviter adumbrare, vel præsentis instituti coloribus. Obstinaverat Jacob non dimittere Benjaminum. Ruben ut persuaderet parenti cedere sententiâ, suos ei liberos oppignerans: *Duos, inquit, filios meos interfice, si non reduxero illum tibi. Non persuasit. Sed idem Judas persuadere patri conatus: Nisi reduxero, inquit, & reddidero eum tibi, ero peccati remus in te omni tempore.* Hoc movit Jacob, hoc persuasit. Originus acutissimus divinæ paginæ interpret: Hanc, inquit, Judæ filii conditionem acceptavit Jacob, figurabat enim pœnam æternam: Damna, sunt peccati in Deum rei omni tempore. Conditio à Ruben proposita pœnas

Zosimus l. 6. Annal. anno 415. Roma,

Procopius de bello Gothico lib. 2. Baron. tom. 7. anno 539. Picenorum ager, Lipsi Constantia l. 2. c. 23. v. 1. Hierosolyma,

Anno 1604. Transilvaniâ.

Mariana l. 1. de rebus Hispan. c. 13. mibi p. 221. Hispania.

Basili. hom. de fame. Hieron. in c. 3. Malachia.

Peccatum miseriarum & calamitarum omnium causa. Melius mori, quàm peccare. Imò melius mori milles, quàm vel semel peccare. Siquidem letale peccatum tam pœnâ temporis, quàm æternitatis plectitur. Liceat hoc peccati genus volante penicillo leviter adumbrare, vel præsentis instituti coloribus. Obstinaverat Jacob non dimittere Benjaminum. Ruben ut persuaderet parenti cedere sententiâ, suos ei liberos oppignerans: *Duos, inquit, filios meos interfice, si non reduxero illum tibi. Non persuasit. Sed idem Judas persuadere patri conatus: Nisi reduxero, inquit, & reddidero eum tibi, ero peccati remus in te omni tempore.* Hoc movit Jacob, hoc persuasit. Originus acutissimus divinæ paginæ interpret: Hanc, inquit, Judæ filii conditionem acceptavit Jacob, figurabat enim pœnam æternam: Damna, sunt peccati in Deum rei omni tempore. Conditio à Ruben proposita pœnas

Vertical marginal notes on the left side of the page, including references to 'Jacob', 'Ruben', 'Simeon', and other biblical figures, as well as some commentary.

Large vertical handwritten notes on the right side of the page, possibly a library or collection stamp.

Causæ cur
mori sic
minus, quã
reum esse
peccati:
1. Peccatũ
infinita est
in Deum
injuria.

Revelationes
S. Birgittæ
lib. 7. cap. 4.
ante med.

Blos. Monit.
spirit. cap. 1.
ad finem.

2. Unicum
letale pec-
catum ab-
olet omne
promeritũ
prioris vi-
tæ.

Ezech. c. 18.
vers. 24.

3. Letali
crimine
obstrictus
tam miser
est, ut nec
velit, nec
possit sponte
sua resur-
gere à
lapsu.

Psal. 118.
vers. 155.

4. Peccatũ
infiniti
boni est
privatio.

pœnas temporis, acerbas eas quidem, sed non diuturnas significabit. Ita sanè minus est mori, quàm reum esse peccati. Causæ plures.

I. Peccatum, summa, infinita in Deum injuria est. Ea mens integerrimorum sanctorumque hominum semper fuit, omnia potius deserere, pati omnia, ignes penetrare, ipsos etiam inferos subire, quàm Deum gravius offendere. Visum est illis multò quàm atrocius injuriã Deum afficere, Numen datã operã semet duntaxat spernere, quàm æternũ ardere. Horresco pœne memorare, quod sanctissimã viduã Birgittã divinitus patefactum est. Auduit illa vociferantes hunc in modum diabolos: *Seres illa, quam præ omnibus diligis, quæ est Virgo, quæ te genuit, peccasset mortaliter, & sine divinẽ contritione mortua fuisset, sic diligis justitiam, quòd anima ejus nunquam obtineret cælum, sed esset nobiscum in inferno.* Verba hæc calamo fidelissimo excerpti.

Et idem Ludovicus Blosius eruditione ac cælesti senũ illustris scriptor testatur. Tam exacta est Dei justitia, ut ipsius aam Domini, si noxam contraheret letalem, obiretque sine animi dolore, & facti pœnitentiã, cum diabolis Dei hostibus summis æternũ cruciaretur. *Iustus es, o Domine, justissimus, & justum est iudicium tuum.*

II. Unicum letale peccatum abolet omne promeritum omnis prioris vitæ. Nam, etsi quis octoginta annis sanctissimam egisset vitam, gravissima quæque incredibili tolerantia perpessus, si demum post tot annos, vel solã unicãque cogitatione maculam letalem confisceret, collectum omne promeritum, velut uno flatu dissiparet. Non absimilis illi, qui annis plurimis ingentem vim auri collegisset, subito amens & furiosus totum aurum unico jactu in flumen excuteret: perderetque tot annorum tam operosas, quàm opulentas vigilias. Atque hoc letale crimen est. Hoc Æbraeus vates Ezechiel luculentissimè testatur: *Si averterit se iustus, inquit, à justitiã suã, & fecerit iniquitatem, omnes iustitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur.* Perinde si nihil unquam egisset boni. Accedit tũd insuper: Actio nulla, quantumvis ardua, & sancta, dum letalis nævus hæret animo, quidquam promereri potest. Peregrineris licet Compostellam usque ad divi Jacobi adem, inediã fatiges corpus, in stipem universas eroges facultates, dum Dei hostis es, nil promereris. Mortalis noxa inficit, & perdit omniã, thesauros actionum bonarum eripit universos.

III. Letali crimine obstrictus tam miser, & imbecillus est, ut nec velit, nec possit sponte suã resurgere à lapsu. Hac mole pressus jaceret æternũ, ni Deus favore singulari portigeret dejecto dexteram, & è cæno extraheret. Theologia & Concilii Tridentini scita sunt. Sine gratiã justificantis dono neminem à peccato posse resurgere; Gratiam primam neminem mereri. Sicut enim equus in altiore fossam præceps datus emoliti suum lapsum non potest, nisi validè juvetur; ope destitutus periret: Ita, qui letali se crimine obstrinxit, revocare gradum non potest ab interitu, nisi cum erigat subsidium ex alto. *Longè à peccatoribus salus.* Reverã sub sole rerum creaturarum inferior nulla est homine letalis noxæ reo. Ah quàm ista non cogitant, qui peccant!

IV. Peccatum infiniti boni privatio est; Deum eripit, & omnem gratiam divinã. Nihil hoc fure iniquus. Si enim Deo nostro verè optimo, verè Maximo Deum alium ditioiorem, formosioiorem, liberaliorem præferemus, tam iniquè non ageremus, sed, heu nefas, Deo præferimus pecuniolam, voluptatulam, mulierculam, rem creatam creatori. Nam in omni graviore delicto homo medius, velut arbiter, inter Deum & diabolum consistit. Deus suas leges, & cruci suffixum filium proponit; diabolus illam voluptatis escam ingerit, quam ab homine ardentius appeti novit. Dic jam, mi homo, quis horum tibi charior? Deus an diabolus? à cujus parte

A vis fare? Cui causam addicere? Illi, ait, qui voluipratem mihi expetitã fecerit meam. O superi, an hoc non est Belial Deo, Barabbam Christo præferre? Hoc æternũ se verisimè in quocunque letali peccato.

V. Unicus peccantis ausus, letalis noxa unica beatitudinem immortalem, voluptates æternas, cælum eripit. Qui Deum sciens volens offendit, non minus furiosè agit, quàm qui perfections certas, syngitapham de decem auri millionibus factam ridens ore conjicit in ignem: qui quidem unicã petulantia decies centena millia philippeorum comburit. Scio me parum hic dixisse; quæ enim comparatio est decem auri millionum, & vel montis aurei, & vel orbis universi ad beatitudinem futuram? Nihil verborum sufficit, cum de cælo sermo est. Atqui cælum sibi ipse rapit, qui mortali culpã se obstringit. Jactura ingens, immentis. Cælum perdidisse, est bona simul omnia perdidisse.

VI. Peccatum fons est omnium calamitatum. Hinc & fames, sitis, & maximum morborum agmen, hinc curæ, dolores, ægritoniã, cruciatũ infiniti, & omnium clausula, vel initium mors. O quanta miseriarum series quotidianis nos conficit vulneribus! Ab unico peccato hæc mala promanant universa. Iosephi fratrum verba rectissimè hic usurpamus: *Merito hæc patimur, quia peccavimus. Stipendia peccati Mors, & omnes mortis anteambulones morbi & miseriæ innumera.* Calamitatum omnium fons uberimus est peccatum.

VII. Peccatum letale vel unicum in æternos rogos precipitat. Hoc demum malorum omnium complexus est. Ad inferos deturbari, est tormentis omnibus cruciandum obijci. Sed æterna hæc supplicia mereri potest cogitatio vel unica, tactus, & aspectus unicus. Infinita certè malitia peccatorum graviorum cuilibet inhaeret, ideo eam Deus pœnã plectit infinitã, nunquam cessaturã. Hoc mortalium nemo satis æstimaverit. Momento committitur, & æternitate totã non possit exhausti supplicium? O barathrum! O Abyssum! Melius revera mori, quàm peccare. Ita castissima Susanna inter sacrum & saxum posita: *Melius est mihi, ait, incidere in manus vestras (accusari, duci, lapidari) quàm peccare in conspectu Domini.* In eam rem sapienter sanè dixit Publius Minus: Tolerabilior est, qui mori jubet, quàm qui malè vivere.

Æternæ mortis reus, homo ad inferos damnatus, à geminis malis premitur, æternũque premetur. Avernalibus tormentis & letalibus peccatis; illud pœnã, hoc culpæ malum. Sed quod majus? Absque omni dubio & comparatione majus multoque gravius est malum culpæ, quàm pœnæ; longè formidabilius est peccatum, quàm quocunque tormentum; Deinde in illis orci caëptivis torum simul peccatum est, pœna nunquam simul est, nec erit, atque ut Theologi loquuntur, citra condignum puniuntur, hoc est, cruciantur remissius quàm promeriti sunt. Eam ob causam Chrysostomus è cathedra suis auditoribus toties inculcat, Unicum in Orbem malum esse, Peccatum. Cum hoc cetera mala omnia conferantur, ludus & jocus, fabula & somnium, nulla mala ad sunt. Audiamus terrificã malorum nomina, uti sunt capitalis inimicitia, tyrannis, sævæ quæstiones, tormenta, atrox invidentiã, vexationes acerbissimæ, mala, fatætor, non levia, sed ad peccatum nulla. Pauperies, morbi, dira fames, nihil sunt ad peccatum: Omnium ludibriis exponi, ab omnibus desereri, omnium odiis lacerari, mala sunt gravia, sed ad peccatum nulla: Injurie, obrektionis, calumniæ, accusationes falsæ, ignominia publica, carcer, exilium, rerum omnium spoliatio meræ malorum larvæ, & umbra, si conferantur ad peccatum: Naufragia, pestilentia, incendia, fortunarum omnium everfio, summa creduntur mala, sed reverã mala non sunt, cum ad peccatum malorum maximum, & malum unicum collata sunt. Peccatum solum verè damnum, verè

verè malum, verè mors est. Animum jugulat peccatum, eo quo paratum est momento. Annuat jam Deus, jubetque sterni hominem, actum est, eheu, de corpore & animo. Pereundum, & arandum æternum. Peccatum igitur solum, uti malorum omnium summum, & unicum malum metuendum, & fugiendam. Videte, inquit Chryostomus, quæ passus non sit Joseph, domi forisq; falsò accusatus, habitus adulter, carceri mancipatus: hæc aliæque omnia constanter tulit, modò non peccaret; ille potiùs in pabulum aut in rotam agi, in ignes conjici, bestis obijci voluisset, quàm peccasset. Mori profectò meliùs, quàm peccare.

Ita Hebræus optimus princeps Marthias in extremis quinque filios suos exhortatus: Joseph, ait, in tempore angustie sua custodivit mandatum, & factus est Dominus Ægypti. Et ita cogitate per generationem, & generationem. Joseph extrema quæque pati maluisset, quàm Dei leges violare; mandatum Domini custodivit constantissimè. Cùmque velut medius inter Deum & diabolum staret; atque hinc Deus leges suas conscientia inferiptas, illinc diabolus libidines ab herà oblatas ostenderet, pro Deo Joseph pronuntiavit, et si Christum crucifixum non videret, et si diabolum acheronta moturum facile scierit, et si supplicia sibi imminente satis prævideret, custodivit tamen mandatum, maluitque omnia pati maluitque mori, quàm peccare. Joannis Apostoli oraculum, est: Qui facit peccatum, ex diabolo est. Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit. Oculi Domini super justos, & aures ejus in preces eorum: Vultus autem Domini supersciantes mala, ut parat de terrâ memoriam eorum. Solum igitur peccatum per est metere, solum fugere, solum, & unicum Orbis malum.

CAPVT XIV.

Josephus fratres suos convivio excipit, sed frugali. Conviviorum pudendus luxus. Ebrietas pene omnis flagitii compendium. Fons noxarum, & malorum omnium.

Interim fames omnem terram vehementer premebat. Conviviorum, cibis, quos ex Ægypto detulerunt, dixit Jacob ad filios suos: Revertimini, & emite nobis paucillum escarum. Respondit Judas: Denuntiavit nobis vir ille sub attestatione jurandi, dicens: Non videbitis faciem meam, nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum. Si ergo vis eum mittere nobiscum, pergemus pariter, & enemus tibi necessaria. Si autem non vis, non ibimus. Vir enim (ut saepe diximus) denuntiavit nobis dicens: Non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo. Dixit eis Israël: In meam hoc fecistis miseriam, ut indicaretis ei, & alium habere vos fratrem. At illi responderunt: Interrogavit nos homo per ordinem, nostram progeniem, si pater viveret: Si haberemus fratrem: & nos respondimus ei consequenter juxta id, quod fuerat sciscitatus: Nunquid scire poteramus, quod diciturus esset: Adducite fratrem vestrum vobiscum? Judas quoque dixit patri suo: Mitte puerum mecum, ut proficiscamur, & possimus vivere, ne moriamur nos, & parvuli nostri. Ego suscipio puerum, de manu meâ require illum. Nisi reduxero, & reddidero eum tibi, ero peccati reus in te in omni tempore. Si non intercessisset dilatio jam vice alterâ venissemus. Igitur Israël pater eorum dixit ad eos: Si sic necesse est, facite, quod vultis: sumite de optimis terre frugibus in vasis vestris, & deferre viro munera, modicum resinae, & mellis, & storacis, stactes, & terebinthi, & amygdalarum. Pecuniam quoque duplicem ferte vobiscum; & illam, quam invenistis in sacculis, reportate, ne forè errore factum sit. Sed & fratrem vestrum tollite, & ite ad virum. Deus autem meus omnipotens faciat eum vobis placibilem: & remittat vobiscum fratrem vestrum, quem tenet in vinculis, & hunc Benjamin: ego autem quasi orbatus absque liberis ero. Tulerunt ergo viri munera, & pecuniam duplicem, & Benjamin: descenderuntque

in Ægyptum, & steterunt coram Joseph. Quos cum ille vidisset & Benjamin simul, præcepit dispensatori ad illis sue, dicens: Introduc viros domum, & occide victimam. & instrue convivium, quoniam mecum sunt cælesti meritis. Fecit ille sicut fuerat imperatum: & introduxit viros domum. Ibiq; exterriti, dixerunt mutuo: Propter pecuniam, quam retulimus prius in saccis nostris, introducti sumus, ut devolvat in nos calumniam, & violenter subjiciat servituti & nos & asinos nostros. Quamobrem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem locuti sunt: Oramus, Domine, ut audias nos. Jam ante descendimus, ut emeremus escas; quibus emptis cum venissemus ad diversorium, aperuimus saccos nostros, & invenimus pecuniam in ore saccorum: quam nunc eodem pondere reportavimus. Sed & aliud attulimus argentum, ut emeremus, quæ nobis necessaria sunt: non est in nostrâ conscientia, quis posuerit eam in marsupio nostro. At ille respondit: Pax vobiscum, nolite timere: Deus vester, & Deus patris vestri dedit vobis thesauros in saccis vestris: nam pecuniam, quam dedistis mihi, reportavi ego habeo. Eduxitq; ad eos Simeon. Et introductis domum, & tulit aquam, & laverunt pedes suos, deditq; pabulum. Finis est paravit parabant munera, donec ingrederetur Joseph meritis: audierat enim, quod ibi comesturi essent panem. Igitur ingressus est Joseph domum suam, obtuleruntque ei munera tenentes in manibus suis: & adoraverunt proni in terram. At ille clementer salutatis eis, interrogavit eos, dicens: Sanisne est pater vester senex, de quo dixeratis mihi: Adhuc vivit? Qui responderunt: Sospes est servus tuus pater noster, adhuc vivit. Et incurvati adoraverunt eum. Attollens autem Joseph oculos, vidit Benjamin fratrem suum uterinum, & ait: Iste est frater vester parvulus, de quo dixeratis mihi? Et rursus, Deus, inquit, miseretur tui fili mi. Festinavitque, quia commota fuerant viscera ejus super fratre suo, & erumpebant lacrymæ: & introiens cubiculum stetit. Rursumque lotâ facie egressus continuit se, & ait: Ponite panes. Quibus postis seorsum Joseph, & seorsum fratribus, Ægyptiis quoque, qui vescerantur simul (illicitum est enim Ægyptiis comedere cum Hebræis, & profanum putant hujuscemodi convivium) sederunt coram eo, primogenitus juxta primogenita sua, & minimus juxta atriâ suam. Et mirabantur nimis, sumptis partibus quas ab eo acceperant, majorque pars venit Benjamin, ita ut quinque partibus excederet. Biberuntque, & inebriati sunt cum eo.

Fames interim regiones omnes dire populabatur. Jacob consumptis omnibus Ægypti exportatis, filios denuo cohortatus: Revertimini, ait, in Ægyptum, & modicum saltem annonæ coemite. Hic Judas locum dicendi nactus: Ille, inquit, Ægyptiis annonæ præfectus severissimè nobis imperavit jurejurando addito, ne rediremus sub aspectum suum, nisi fratrem nostrum minimum adduceremus. Si igitur placet, pater, eum mittere nobiscum, ibimus, uti cupis; sin ille domi retineatur, nostrum nemini permittam eum ire. Etenim quod saepe diximus, rigidissimus ille dynasta palam nobis edixit: Sub oculos meos ne redite, nisi unâ fratrem vestrum minimum huc adducatur. Cui Jacob: Hoc, inquit, meis miseris augendis factum est: quid opus erat indicare viro fratrem alium superesse? At contra filii: Sciscitatus est ajunt, de familiâ nostrâ ordine singula, num pater etiamnum viveret, num alium haberemus fratrem? Nos ad quæstiones singulas respondimus coherenter. Quis ominari poterat præcepturum, ut fratrem natum minimum adduceremus? Dicitis Judas addidit: Rogo te, pater, mitte Benjamin nobiscum, ut liceat proficisci, & tueri vitam. Ego eum curabo ut meum filium; à me illum repetes. Et nisi reduxero, eumque tibi reddidero, ero peccati reus in te in omni tempore. Si dilatio non intercessisset, jam rediissemus secundum. Ad quæ Jacob Pater: Dura, inquit, necessitas; si sic oportet, facite quod vultis. Pergite, sed unâ de melioribus terræ frugibus viro munera deferre, mellis, resinae, storacis, stactes, terebinthi aliquid & amygdalarum. Simul etiam duplicem ferte pecuniam, ut errorem, qui forsan intervénit eluamus.

Jacob filios remittit in Ægyptum.

Sine Benjaminio ire detrectant.

Ægypti præfecto munera deferunt.